

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 22.06.2006
KOM(2006) 326 v konečném znění

SDĚLENÍ KOMISE RADĚ A EVROPSKÉMU PARLAMENTU

**Výroční zpráva za rok 2006 o rozvojové politice Evropského společenství a o provádění
vnější pomoci v roce 2005**

{SEC(2006) 808}

SDĚLENÍ KOMISE RADĚ A EVROPSKÉMU PARLAMENTU

Výroční zpráva za rok 2006 o rozvojové politice Evropského společenství a o provádění vnější pomoci v roce 2005

OBSAH

1.	K dosažení rozvojových cílů tisíciletí	4
1.1.	EU podporuje summit OSN „Millennium + 5“ a definuje své cíle	4
1.2.	Evropská vize rozvoje	5
2.	Přístup založený na partnerství	6
2.1.	Spolupráce se západním Balkánem.....	6
2.2.	Politika evropského sousedství	6
2.3.	„Společné prostory“ s Ruskem.....	7
2.4.	Nejstarší partnerství: Afrika, Karibik a Tichomoří	7
2.5.	Posílení partnerství s Latinskou Amerikou	7
3.	Rostoucí politická dimenze	8
3.1.	Nástroje k podpoře demokracie a lidských práv	8
3.2.	Vytvoření rámce pro politický dialog	9
3.3.	Migrace a azylová problematika v rámci rozvojové politiky.....	9
4.	Větší, lepší a rychlejší pomoc – Evropa drží slovo	10
4.1.	Účinnost rozvojové pomoci	10
4.2.	Hodnocení	10
4.3.	Otázky řízení	11
4.4.	Výsledky	11

Úvod

Evropská unie je největším světovým poskytovatelem rozvojové pomoci, důležitým obchodním partnerem rozvojových zemí a klíčovým aktérem v politickém dialogu. V roce 2005 se EU zavázala, že do roku 2010 zdvojnásobí současnou výši své oficiální rozvojové pomoci (ORP).

Rok 2005 byl pro Evropskou komisi rekordním rokem na poli poskytování rozvojové pomoci: bylo vydáno 6,2 miliardy EUR – v předchozím roce bylo oproti tomu vydáno 5,7 miliard EUR. Opět se ukázalo, že Komise, která spravuje okolo jedné pětiny celkového toku oficiální rozvojové pomoci, umí účinně a rychle plnit své závazky, takže finanční prostředky se dostanou k potřebným. Výsledky dokládají pozitivní účinek reforem, které byly zahájeny v roce 2000 za účelem zlepšení způsobu vynakládání pomoci Komise třetím zemím. To spolu s reakcí EU na přírodní katastrofy, jako bylo tsunami nebo zemětřesení v Pákistánu, dokládá, že Komise je stále spolehlivějším partnerem.

Obecné cíle rozvojové politiky a vnější pomoci Evropského společenství jsou stanoveny v článku 177 Smlouvy o ES.

V mezích tohoto právního rámce stanovila Komise ve své roční politické strategii (RPS) na rok 2005¹ specifické cíle zvláštního významu pro rozvojovou politiku a vnější pomoc. V roce 2005 se Komise zaměřila na:

- proces stabilizace a přidružení na Balkáně
- další provádění evropské politiky sousedství, zejména prostřednictvím akčních plánů
- vytváření „společných prostorů“ s Ruskem
- příspěvek na rekonstrukci Iráku
- přezkum a zvýšení příspěvku EU na rozvojové cíle tisíciletí
- zahájení facility pro mír v Africe
- zahájení programu EU zásobování vodou.

K dosažení těchto specifických cílů zamýšlela Komise uzavření a podepsání revidované Dohody z Cotonou. Tento cíl tak spolu s prováděním facility pro mír a se zdůrazněním rozvojových cílů tisíciletí zvýšil zaměření na Afriku, jako hlavní prioritu pro rok 2005.

Na tyto cíle se orientovaly akce a programy financování prováděné v roce 2005. Tyto akce jsou zevrubně popsány ve výroční zprávě.

Vedle těchto obecných výsledků tvořilo v roce 2005 jádro rozvojové politiky a vnější pomoci ES těchto pět oblastí:

¹ KOM(2004) 133 v konečném znění.

- V průběhu příprav na summit OSN „Millennium + 5“ v září 2005 obnovila EU také svůj závazek k **dosažení rozvojových cílů tisíciletí** (RCT) a schválila společné pojetí rozvoje. EU učinila jasný závazek k urychlení procesu k dosažení rozvojových cílů tisíciletí a zaměřila se na: zvýšení a zlepšení pomoci, větší koherenci rozvojových politik a mimořádné úsilí na podporu Afriky.
- Evropský parlament, Rada a Komise přijaly nové společné **prohlášení k rozvojové politice** „Evropský konsensus o rozvoji“, jež bylo doplněno **strategií EU pro Afriku**. Specifické problémy Afriky, zejména problémy zemí subsaharské Afriky, vyžadují přiměřenou reakci. S touto strategií se EU rozhodně přiblíží k dosažení svého cíle, kterým je důkladné zlepšení podpory pro Afriku z kvantitativního i kvalitativního pohledu.
- EU dále rozvinula svůj **přístup založený na partnerství**: nabízí zemím rámec pro vztahy s EU, který spočívá na spolupráci a který je přizpůsobený situaci v těchto zemích. Rok 2005 nebyl pouze rokem, kdy bylo dosaženo velkého pokroku při posílení partnerství se zeměmi Západního Balkánu, Latinské Ameriky, Ruskem a státy AKT, ale i klíčový rok pro politiku evropského sousedství.
- Zásadní význam měla **politická dimenze rozvojové a vnější pomoci**, ať již pomoc sloužila jako podnět k politickému dialogu nebo k financování specifických opatření na posílení právního státu a dodržování lidských práv.
- Také v roce 2005 se Společenství zaměřilo na **požadavek rychlejšího a lepšího poskytování pomoci**. K tomu významně přispělo pařížské prohlášení, které podepsaly členské státy EU a Evropské společenství v roce 2005, jehož přínos již bude brzy viditelný.

1. K DOSAŽENÍ ROZVOJOVÝCH CÍLŮ TISÍCILETÍ

1.1. EU podporuje summit OSN „Millennium + 5“ a definuje své cíle

V roce 2005 podniklo mezinárodní společenství několik důležitých kroků k vyřešení problému boje s chudobou ve světě tím, že znovu aktivně zahájilo plnění rozvojových cílů tisíciletí. EU hrála na summitu OSN v září 2005 z hlediska politických i finančních závazků vedoucí úlohu.

V rámci příprav na summit schválila Evropská unie na návrh Komise řadu opatření k urychlení pokroku při dosahování rozvojových cílů tisíciletí, které mají snížit mimořádnou chudobu ze všech klíčových hledisek. Tato opatření byla základem evropského příspěvku k summitu OSN a sestávala ze tří hlavních prvků:

Významné zvýšení a zlepšení kvality pomoci EU

Oficiální rozvojová pomoc 25 členských států činila v roce 2005 celkem 43 miliard EUR. EU přislíbila, že bude nadále zvyšovat rozpočty oficiální rozvojové pomoci nad rámec závazků učiněných v Monterrey – 0,39 % HND v roce 2006 – a stanovila nový minimální dílčí cíl, aby do roku 2010 každý členský stát poskytoval alespoň 0,51 % svého HND (nové členské státy 0,17 %) na rozvojovou pomoc tak, aby bylo

do roku 2015 dosaženo cílové hodnoty 0,7 % stanovené OSN. Tím by celkový příspěvek Unie v roce 2010 obnášel 0,56 % HND. V absolutních číslech by tento závazek znamenal, že by na oficiální rozvojovou pomoc bylo do roku 2010 k dispozici dodatečných 20 miliard EUR.

K uskutečnění rozvojových cílů tisíciletí by měly rovněž přispět politiky v dalších oblastech

Samotná rozvojová spolupráce nepostačuje k uskutečnění rozvojových cílů tisíciletí. Důležitou roli v pomoci rozvojovým zemím při dosahování rozvojových cílů tisíciletí hrají další politiky EU. Na tomto poznatku spočívá koncept *Soudržnosti politik v zájmu rozvoje*.² EU se dohodla na propojení 12 oblastí politik³ s rozvojovými cíli tisíciletí a časovým plánem na jeho provedení a přijala v těchto oblastech specifické „závazky Soudržnosti politik v zájmu rozvoje“, aby zajistila soudržnost s cíli rozvojové politiky.

Priorita A: Afrika

Komise chce zaměřit své úsilí na Afriku, aby se její obyvatelé stali hlavními aktéry svého vlastního rozvoje a fungovali jako katalyzátor dodatečné rozvojové pomoci. EU vyvíjí úsilí k vytvoření pravého partnerství, které bude spočívat na pevných obchodních a politických vztazích. Kromě obecného cíle, kterým je zajištění sociální soudržnosti a udržitelného rozvoje, podporuje EU vytvoření sítě, která bude nezbytná pro regionální integraci mezi zeměmi Afriky a pro obchod mezi státy Jihu. Vytvořila také partnerství s Africkou unií a její instituce provádějí opatření jako je refinancování facility pro mír.

1.2. Evropská vize rozvoje

Dne 20. prosince 2005 podepsali předsedové Komise, Rady a Parlamentu nové prohlášení k rozvojové politice EU **Evropský konsensus o rozvoji**⁴, který je milníkem v historii rozvojové spolupráce EU. Po téměř padesáti letech byly poprvé na úrovni EU definovány společné hodnoty, zásady, cíle a způsoby, jak odstranit chudobu a dosáhnout rozvojové cíle tisíciletí.

Strategie EU pro Afriku⁵ přijatá v prosinci představuje první konkrétní provedení Evropského konsensu o rozvoji. Stanoví členským státům a Evropské komisi rámec činnosti k podpoře úsilí Afriky při dosažení rozvojových cílů tisíciletí, přičemž je rozšířena podpora míru a bezpečnosti, odpovědného řízení státu, infrastruktury a obchodu.

² KOM(2005)134, duben 2005.

³ Obchod, životní prostředí, změna klimatu, bezpečnost, zemědělství, rybolov, sociální rozměr globalizace a migrace, výzkum a inovace, informační společnost, doprava, energetika.

⁴ Komise a Rada přijaly na zasedání Rady pro obecné záležitosti a vnější vztahy dne 22. listopadu 2005 dokument (14820/05), který Evropský parlament schválil na svém plenárním zasedání dne 15. prosince 2005 (usnesení č. P6-TA-PROV (2005) 0528).

⁵ KOM (2005) 132.

Zvýšená pozornost dětem

Nové prohlášení EU k rozvojové politice, jakož i Strategie EU pro Afriku věnují pozornost potřebám a právům dětí (vzdělání, zdraví, využívání dětských prací, péče o sirotky atd.), jelikož je EU vázána k uskutečňování mezinárodně sjednaných cílů obsažených v Úmluvě o právech dítěte. Pro politický dialog vedený na úrovni delegací byly vytvořeny pokyny k právům dítěte. Skupina komisařů s názvem "Základní práva" vedená předsedou Barrosem rozhodla v dubnu 2005 o práci na "Paktu pro děti" za účelem podpory práv dítěte ve vnitřních a vnějších politikách EU.

2. PŘÍSTUP ZALOŽENÝ NA PARTNERSTVÍ

2.1. Spolupráce se západním Balkánem

Země západního Balkánu učinily značný pokrok v procesu stabilizace a smíření, v oblasti vnitřních reforem a regionální spolupráce. Po přiblížení k EU budou i nadále, až do zavedení jednotného nástroje předvstupní pomoci v roce 2007⁶, příjemci finanční pomoci v rámci programu CARDS. V červnu 2005 Evropská rada znovu potvrdila svůj závazek k provádění Soluňské agendy. V roce 2005 byly podniknuty důležité kroky: zahájení přístupových jednání s Chorvatskem, udělení statusu kandidátské země bývalé jugoslávské republice Makedonii, chystané uzavření Dohody o stabilizaci a přidružení s Albánií a zahájení jednání o stabilizaci a přidružení se Srbskem a Černou Horou a Bosnou a Hercegovinou. Započal politický proces pro dosažení rozhodnutí o budoucím postavení Kosova. Evropská perspektiva vytváří silný podnět k politické a hospodářské reformě a podporuje smíření mezi národy v daném regionu.

2.2 Politika evropského sousedství

Cílem politiky evropského sousedství⁷ je vytvoření prostoru blahobytu a stability, který sdílí EU se svými sousedy na základě závazků dohodnutých oběma stranami v souladu se zásadami společné odpovědnosti. Nabízí možnost účasti na vnitřním trhu a podporu při dodržování norem EU, jakož i pomoc při provádění reforem, které budou stimulovat hospodářský a sociální rozvoj. Partneři přijímají v rámci politiky evropského sousedství přesné a kontrolovatelné závazky k posílení právního státu, demokracie a dodržování lidských práv, k podpoře hospodářských reforem, povzbuzení zaměstnanosti a sociální soudržnosti a ke spolupráci v zájmu důležitých zahraničněpolitických cílů (boj proti terorismu, nešíření zbraní hromadného ničení). Partnerství je založeno na principu odměny za pokrok větší motivací, která je jasně oddělena od jakékoli perspektivy přistoupení. Politika evropského sousedství dále napomáhá v rámci EU k řešení obav z nelegálního přistěhovalectví, organizovaného zločinu a při ochraně vnějších hranic.

V roce 2005 byl učiněn další pokrok při dokončování akčních plánů se zeměmi, na které se vztahuje politika evropského sousedství, zejména ke statusu tržní ekonomiky, zjednodušení víz a k dialogu s Ukrajinou o energetice, kterým byla

⁶ Kromě Chorvatska, které již má status kandidátské země, a čerpá ze všech tří předvstupních finančních nástrojů a regionálního programu CARDS.

⁷ KOM(2004) 373 v konečném znění.

zřízena mise kontrol hranic mezi Moldavskem a Ukrajinou, a posílena a rozšířena oblast politického dialogu s několika zeměmi Středomoří. Nové akční plány se provádějí s Izraelem, Jordánskem, Moldavskem, Palestinskou samosprávou a Ukrajinou. S Arménií, Ázerbájdžánem a Gruzii byla zahájena vyjednávání. Ve Středomoří byl kladen důraz na podporu hospodářských reforem zahájených partnerskými zeměmi, financování odvětvových politik (zejména vzdělání a zdraví) a podporu demokracie, lidských práv a odpovědného řízení státu.

2.3 „Společné prostory“ s Ruskem

V květnu 2005 byl přijat jednotný balík cestovních map pro vytvoření **čtyř „společných prostorů“⁸ mezi EU a Ruskem**. Tyto cestovní mapy vymezují společné cíle vztahů mezi EU a Ruskem a opatření nezbytná k jejich dosažení. Navíc je spolupráce EU s Ruskem rozvíjena v rámci stávajícího strategického partnerství uzavřeného mezi oběma stranami.

2.4. Nejstarší partnerství: Afrika, Karibik a Tichomoří

V roce 2005 byla revidována **Dohoda z Cotonou**. Dohoda z Cotonou představuje rámec pro vztahy se zeměmi Afriky, Karibiku a Tichomoří (AKT). Je nejstarším partnerstvím a je zaměřena na podporu rozvoje společné strategie ke snížení chudoby prostřednictvím skutečného partnerského přístupu.

Společné orgány včetně Společného parlamentního shromáždění a Výboru ministrů AKT – EU hrály v partnerství od počátku významnou roli a občanská společnost spolu s dalšími aktéry přispívají k účinnější spolupráci mezi státy AKT a EU.

Do celé dohody jsou zahrnuta sociální, hospodářská, politická, kulturní a environmentální hlediska udržitelného rozvoje, čímž odráží příslušné mezinárodní závazky, které EU a její partneři AKT přijaly.

Kromě toho dochází k pokroku při uskutečňování inovativního rámce hospodářské a obchodní spolupráce, který je zaměřen na podporu rozvoje prostřednictvím posílení regionální hospodářské integrace, zrušení překážek obchodu a podpory postupného zapojení zemí AKT do světového hospodářství.

K realizaci partnerství se zeměmi AKP byl schválen nový **Evropský rozvojový fond**, který v letech 2007 – 2013 poskytne zemím AKT částku 22,682 miliardy EUR.

2.5 Posílení partnerství s Latinskou Amerikou

V květnu 2005 se sešli ministři zahraničních věcí členských států EU se svými protějšky ze skupiny z Ria. Diskuze se zaměřily na regionální integrační procesy v Latinské Americe, sociální nerovnost a vyloučení. Byly také projednávány přípravy na summit OSN, který proběhl v září 2005.

⁸ Společný hospodářský prostor, společný prostor svobody, bezpečnosti a práva, společný prostor pro spolupráci v oblasti vnější bezpečnosti a společný prostor pro výzkum a vzdělávání a kulturu.

V prosinci 2005 se Evropská komise rozhodla, že strategickému partnerství s Latinskou Amerikou dodá nový impuls přijetím sdělení „Posílené partnerství mezi Evropskou unií a Latinskou Amerikou“.

Pokračovala jednání o přidružení a dohodě o volném obchodu mezi EU a státy Mercosur a byla přijata přípravná opatření pro dohody se Střední Amerikou a Andským společenstvím.

3. ROSTOUCÍ POLITICKÁ DIMENZE

3.1. Nástroje k podpoře demokracie a lidských práv

Tato priorita se odráží ve všech uzavřených dohodách a získává konkrétní podobu v politickém dialogu se státy a regiony a v geografických programech pro spolupráci. **Evropská iniciativa pro demokracii a lidská práva (EIDHR)**⁹ je v první řadě zaměřena na země, které potřebují největší pomoc v těchto oblastech: jejími hlavními příjemci jsou organizace občanské společnosti, které jsou činné v uvedených oblastech. Výdaje vynaložené v roce 2005 činily 126,7 miliard EUR a byly určeny na pokračování financování projektů, které byly zahájeny v předchozích dvou letech. Projekty zahrnovaly podporu činnosti úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva, Rady Evropy, zvláštních soudů pro bývalou Jugoslávii, Sierru Leone a Kambodžu, a projekty na podporu demokracie v Bělorusku¹⁰ a jiné iniciativy na dodržování práv původního obyvatelstva. Zvláštní priorita byla v roce 2005 věnována **Iráku** a to v celkové částce 10 milionů EUR. Prostředky na projekty byly vynaloženy speciálně přes svěřenecké fondy OSN určené na podporu ústavního procesu, školení domácích volebních pozorovatelů a organizací občanské společnosti.

Na EU se stále více nahlíží jako na hlavního aktéra na poli **pozorování voleb**. V rámci volební pozorovatelské mise Komise, Evropský parlament a Rada úzce spolupracují při hodnocení, zda jsou volby „svobodné a spravedlivé“. Počet volebních pozorovatelských misí se v roce 2005 zvýšil a tento trend bude v roce 2006 nadále pokračovat. V roce 2005 bylo vysláno přibližně 1000 pozorovatelů, zatímco v roce 2004 činil jejich počet 632.

Volební pozorovatelské mise probíhaly u prezidentských a parlamentních voleb nebo referendech, které se konaly v Afghánistánu, Burundi, Guinei-Bissau, Libanonu, Libérii, Etiopii, Demokratické republice Kongo, Venezuele a Srí Lance. Všechny tyto mise zvýšily viditelnost EU, která se současně stala rozhodujícím aktérem v procesu posilování demokratického procesu. Na konci roku 2005 zahájila EU přípravy na mise v roce 2006 (Západní břeh Jordánu a pásmo Gazy, Uganda a Haiti).

Kromě samotných volebních pozorovatelských misí byla poskytnuta finanční podpora na konání voleb prostřednictvím projektů v Asii a v zemích AKT.

⁹ KOM(2001) 252 v konečném znění.

¹⁰ včetně Evropské univerzity humanitních věd ve Vilniusu, která poskytuje v běloruštině vysokoškolské vzdělání v oblasti demokracie a otázek souvisejících s lidskými právy.

3.2. Vytvoření rámce pro politický dialog

U zemí AKT poskytla revize Dohody z Cotonou podepsaná v červnu 2005¹¹ příležitost posílit politický rozměr partnerství prostřednictvím **systematického, formálního, účinného a na výsledky orientovaného politického dialogu**, který je založen na ustálených principech partnerství a odpovědnosti.

EU a její partneři ze zemí AKT přijaly také odkaz na **spolupráci v boji proti šíření zbraní hromadného ničení**. To představuje skutečný průlom v oblasti mezinárodních vztahů. Do Dohody byl také nově přijat odkaz na Mezinárodní trestní soud a Římský statut, kterým partneři vyjádřili společný závazek vůči celosvětovým institucím. Revidovaná Dohoda navíc obsahuje ustanovení, které potvrzuje mezinárodní **spolupráci EU – AKT v boji proti terorismu**. Podpora schopnosti partnerských zemí pro boj proti terorismu musí být financovaná z jiných zdrojů, než jsou zdroje určené na financování rozvojové spolupráce AKT – EU¹².

3.3. Migrace a azylová problematika v rámci rozvojové politiky

Toto mnohokrát diskutované téma vyžaduje, aby výhody a nevýhody, které plynou z migrace, byly řešeny v rámci politik a pomoci. Za tímto účelem Evropská rada několikrát zdůraznila potřebu obšírného přístupu k migraci.

Na politické úrovni nastínila EU svoji další politiku v oblasti migrace ze třetích zemí v následných opatřeních po „**Haagském programu**“ z roku 2004. Jádrem financování projektů v oblasti migrace a azylu představují národní a regionální programy jako je MEDA nebo TACIS. Geografické programy doplňuje tematický program AENEAS, který byl vytvořen v roce 2004¹³. Tento program poskytuje finanční a technickou pomoc třetím zemím na podporu jejich úsilí zajistit účinnější řízení všech aspektů migračních proudů. V průběhu roku 2005 byl vybrán první balík projektů ve výši 30 milionů EUR, z nichž přibližně 16 milionů EUR bylo stanoveno pro Středomoří. Druhá „výzva k předkládání návrhů“ byla zveřejněna v prosinci 2005 o celkovém rozpočtu 40,3 milionů EUR. Geografické těžiště představují státy SNS, Středomoří a subsaharské Afriky.

V oblasti azylu přijala Komise dne 1. září 2005 **Sdělení o regionálních programech ochrany**¹⁴. První pilotní programy budou vytvořeny v Tanzánii a v západních nových nezávislých státech v úzkém partnerství s dotčenými třetími stranami a UNHCR tak, aby uprchlíci, kteří potřebují ochranu, měli k této ochraně rychlý přístup, který co nejlépe odpovídá jejich potřebám.

¹¹ Doposud nebyl ukončen ratifikační proces ve všech zemích. Dohoda by měla vstoupit v platnost 1. ledna 2008.

¹² Revidovaná Dohoda o partnerství z Cotonou: Společné prohlášení Komise/Rady o finanční a technické pomoci v oblasti spolupráce v boji proti terorismu a čl. 11a) vložený do revidované Dohody z Cotonou.

¹³ Nařízení (ES) č. 491/2004.

¹⁴ KOM(2005) 388 v konečném znění.

4. VĚTŠÍ, LEPŠÍ A RYCHLEJŠÍ POMOC – EVROPA DRŽÍ SLOVO

4.1. Účinnost rozvojové pomoci

Snahy o zvýšení účinnosti rozvojové pomoci se soustředí na jednoduché, avšak praktické způsoby harmonizace přípravy strategií pro jednotlivé země, provádění pomoci a způsoby, jakými jsou o jejich využívání podávány zprávy, provádění spolehlivějších systémů a procesů v přijímajících zemích a větší koordinace mezi dárci. Klíčovou úlohu hrají partnerské země, které musí zlepšit své operační rozvojové strategie, posílit správu veřejných financí a vnitrostátní systémy zadávání veřejných zakázek a zdokonalit kontroly a audit. To dárcům umožní lepší koordinaci jejich činností, více pomoci může plynout přes státní rozpočty a výdaje na podávání zpráv mohou být sníženy. Tak budou transakční náklady pro partnerské země sníženy a větší část nedostatkové místní správní kapacity může být použita k řešení vnitrostátních priorit. Významným hlediskem této iniciativy je, aby pomoc byla poskytována ve formě přímé rozpočtové pomoci, takže bude řízena v rámci vlastních systémů partnerské země.

Názorným příkladem snah Komise o lepší koordinaci s členskými státy (Evropský konsensus o rozvoji) a ostatními dárci je úzká spolupráce s vládami, občanskou společností a dotčenými zeměmi, mezinárodními nevládními organizacemi a finančními institucemi po katastrofě tsunami. ES zajistilo prostřednictvím své podpory při formování mechanismů poskytování pomoci, jako byly svěřenecké fondy pro obnovu, za účasti vlád a mezinárodního společenství, že dotčené skupiny byly plně zapojeny do sestavování projektů obnovy.

V Pařížské deklaraci o účinnosti pomoci¹⁵ ze dne 2. března 2005 se téměř 100 zemí, které reprezentují příjemce a dárci rozvojové pomoci, včetně 25 členských států a Komise, a více než 25 organizací rozvojové pomoci, dohodlo na poskytování pomoci způsobem, který co nejlépe umožní uskutečnění rozvojových cílů tisíciletí do roku 2015. Pařížská deklarace zakotvuje závazek ke stanovení a kontrole cílů za použití 12 ukazatelů pokroku¹⁶. Cíle a ukazatele slouží sledování pokroku na globální úrovni dosaženého signatáři deklarace.

Podle 12 ukazatelů bude posuzován pokrok při provádění pěti partnerských závazků obsažených v pařížské deklaraci, kterými je *vlastní odpovědnost* partnerské země, *sladění* dárců s vnitrostátním rozvojovým rámcem přijímajících zemí, *harmonizace* akcí dárců, *řízení výsledků* a *vzájemná odpovědnost* dárců a partnerů za výsledky. EU se zavázala k včasnému provedení deklarace. Komise bude zaznamenávat pokrok na cestě k dosažení účinnosti rozvojové spolupráce na úrovni EU a předloží Radě zprávu o provádění na úrovni států za rok 2005. Za tímto účelem vytvořila jednoduchý interaktivní nástroj pro zaznamenávání pokroku při sladění a harmonizaci.

4.2. Hodnocení

Účelem hodnocení je zvýšit dopad pomoci. Program ke zlepšení způsobu hodnocení byl dokončen v roce 2005. V roce 2005 bylo zahájeno 11 nových hodnocení; některá

¹⁵ <http://www.oecd.org/DATAOECD/11/41/34428351.pdf>

¹⁶ Výbor pro rozvojovou pomoc (DAC). CHAIR (2005) 12 /REV.1

další probíhala, včetně dvou hlavních společných hodnocení, přičemž jedno se týkalo obecné rozpočtové podpory a druhá koordinace, komplementarity a soudržnosti. Hlavní výsledky hodnocení v roce 2005 se týkaly dvou zemí (Beninu, Ghany), dvou regionů (Karibiku a Latinské Ameriky) a jednoho sektoru (rozvoj soukromého sektoru). Například u Ghany z hodnocení vyplynulo, že podpora Komise byla viditelná u zlepšení přístupu ke zdravotně nezávadné vodě a hygienickým zařízením a k základnímu vzdělání a zdravotnickým službám pro nejchudší skupiny obyvatel. Obecně však hodnocení poukazují na velká prodlení při provádění a zdůrazňují nedostatečnou flexibilitu a pomalost postupů Komise. V roce 2005 byly dále vyhotoveny zprávy k Evropské iniciativě pro demokracii a lidská práva a studie o účelnosti jejích ukazatelů, které byly z celkového pohledu pozitivně zhodnoceny.

4.3. Otázky řízení

V roce 2005 Komise dále pokračovala ve změně svého zaměření od příspěvku k výsledkům a dopadům, jež ovlivňují proces poskytování pomoci. **Zaměření na kvalitu** je pokračováním od reforem řízení vnější pomoci, které byly prováděny v předchozích čtyřech letech (2001–2004).

Výsledky provádění těchto reforem byly zahrnuty do veřejné zprávy „*Kvalitativní posouzení reformy vnější pomoci*“¹⁷, která byla zveřejněna v červenci 2005. V této zprávě jsou přezkoumávány operativní, organizační a metodologické reformy poskytování pomoci a hodnoceny účinky a výsledky.

Reformy zajistily trvalé urychlení poskytování pomoci, jež bylo spojeno s ročním nárůstem počtu plateb a zkrácením průměrné doby trvání provádění pomoci.

Po ukončení procesu dekoncentrace – přenosu odpovědnosti za řízení většiny rozvojových programů na delegace Komise v jednotlivých zemích — došlo v březnu 2005 ke změně struktury ústředí úřadu EuropeAid, aby bylo poskytnuto více pomoci a podpory delegacím a reflektováno převedení zemí západního Balkánu do působnosti GR pro rozšíření, jež vyplynulo z budoucího členství těchto zemí v EU.

4.4. Výsledky

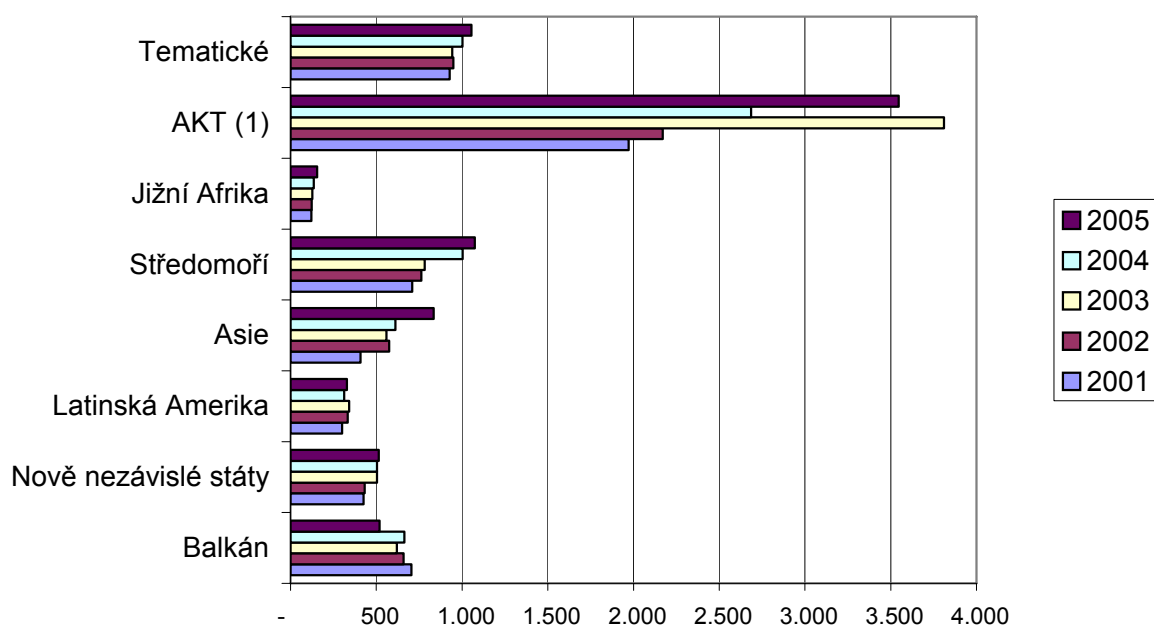
Při provádění programů postupovala Evropská komise v roce 2005 **rychleji a účinněji, než kdykoli předtím**, takže se finanční prostředky dostaly bez prodlení k potřebným osobám. Výsledky dokládají pozitivní účinek reforem, které byly zahájeny v roce 2000 za účelem zlepšení způsobu vynakládání pomoci Komise třetím zemím.

Závazky se v roce 2005 zvýšily v porovnání s rokem 2004 o 16 % na částku 8 miliard EUR. Závazky vůči zemím Afriky, Karibiku a Tichomoří vzrostly o více než 1 miliardu EUR a dosáhly téměř rekordní výše roku 2003. Také závazky vůči Asii se ve srovnání s rokem 2004 zřetelně zvýšily (téměř o 50 %). Výdaje na rozvojovou pomoc činily 6,2 miliardy EUR a přesáhly tak částku 5,7 miliard EUR z předchozího roku.

¹⁷

SEK(2005) 963

EuropeAid - Vývoj rozdělení podle regionů 2001-2005. Závazky (v milionech EUR)
Vnější pomoc spravovaná EuropeAid (plus CARDS)

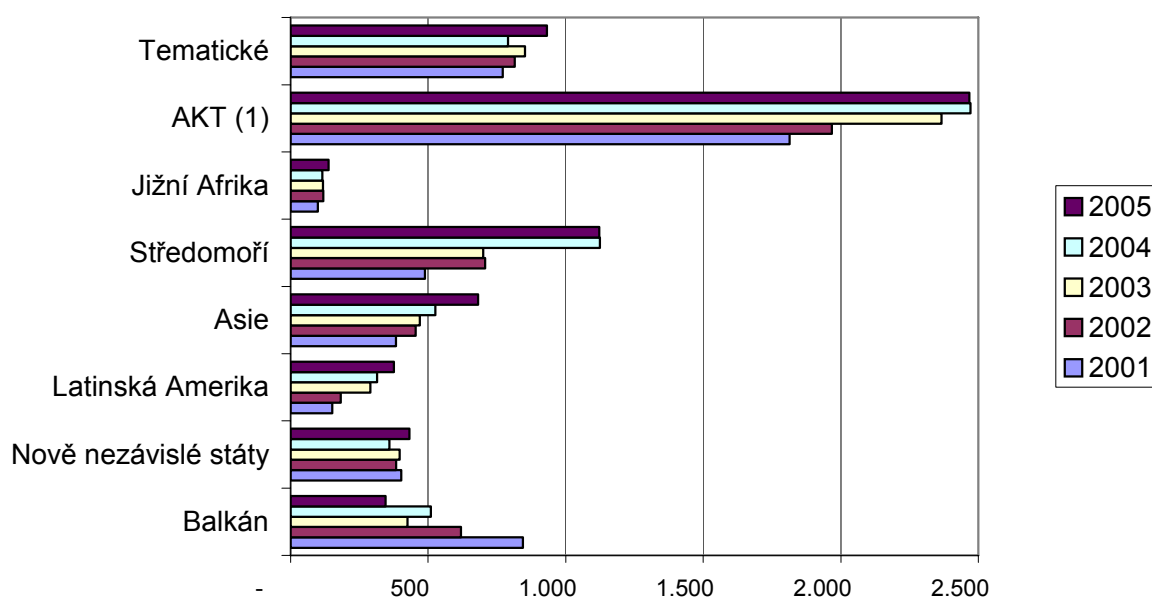

	Balkán	Nově nezávislé	Latinská Amerika	Asie	Středomoří	Jižní Afrika	AKT (1)	Tematické	Celkem
2001	705	426	301	407	709	121	1 971	928	5 568
2002	658	432	333	575	762	124	2 169	949	6 002
2003	620	504	342	558	782	127	3 811	943	7 687
2004	663	504	312	611	1 003	135	2 685	1 001	6 916
2005	519	515	329	834	1 075	155	3 546	1 055	8 027

Závazky EuropeAid + GŘ pro rozšíření(CARDS) z roku 2005
 Příspěvek Jižní Afriky na facilitu pro mír
 Administrativní náklady, které nespravuje EuropeAid
 Rozdělení podle regionů na základě geografických a tematických rozpočtových linií
 (1) Region AKT zahrnuje ERF + rozpočtová linie "Banány" 2001-2005

Díky reformám může Komise zpracovávat finanční přísliby účinněji jak v rámci svých interních postupů, tak při vlastním provádění programu. Ve srovnání s rokem 2001 se položky závazků zvýšily o 44 % a položky plateb o 50 %. Tato čísla značí, že provádění trvá v průměru 3,32 roky ve srovnání se 3,55 roky v roce 2004 a téměř pět roky v roce 2000.

EuropeAid - Vývoj rozdělení podle regionů 2001-2005. Platby (v milionech EUR)
 Vnější pomoc spravovaná EuropeAid (plus CARDS)

	Balkán	Nově nezávislé	Latinská Amerika	Asie	Středomoří	Jižní Afrika	AKT (1)	Tematické	Celkem
2001	845	402	152	383	488	99	1 814	771	4 109
2002	619	384	182	455	707	119	1 968	815	4 630
2003	425	396	290	470	700	118	2 366	851	5 191
2004	510	359	314	526	1 125	116	2 472	790	5 701
2005	345	432	376	681	1 122	138	2 468	932	6 149

Platby EuropeAid + GŘ pro rozšíření (CARDS) v roce 2005

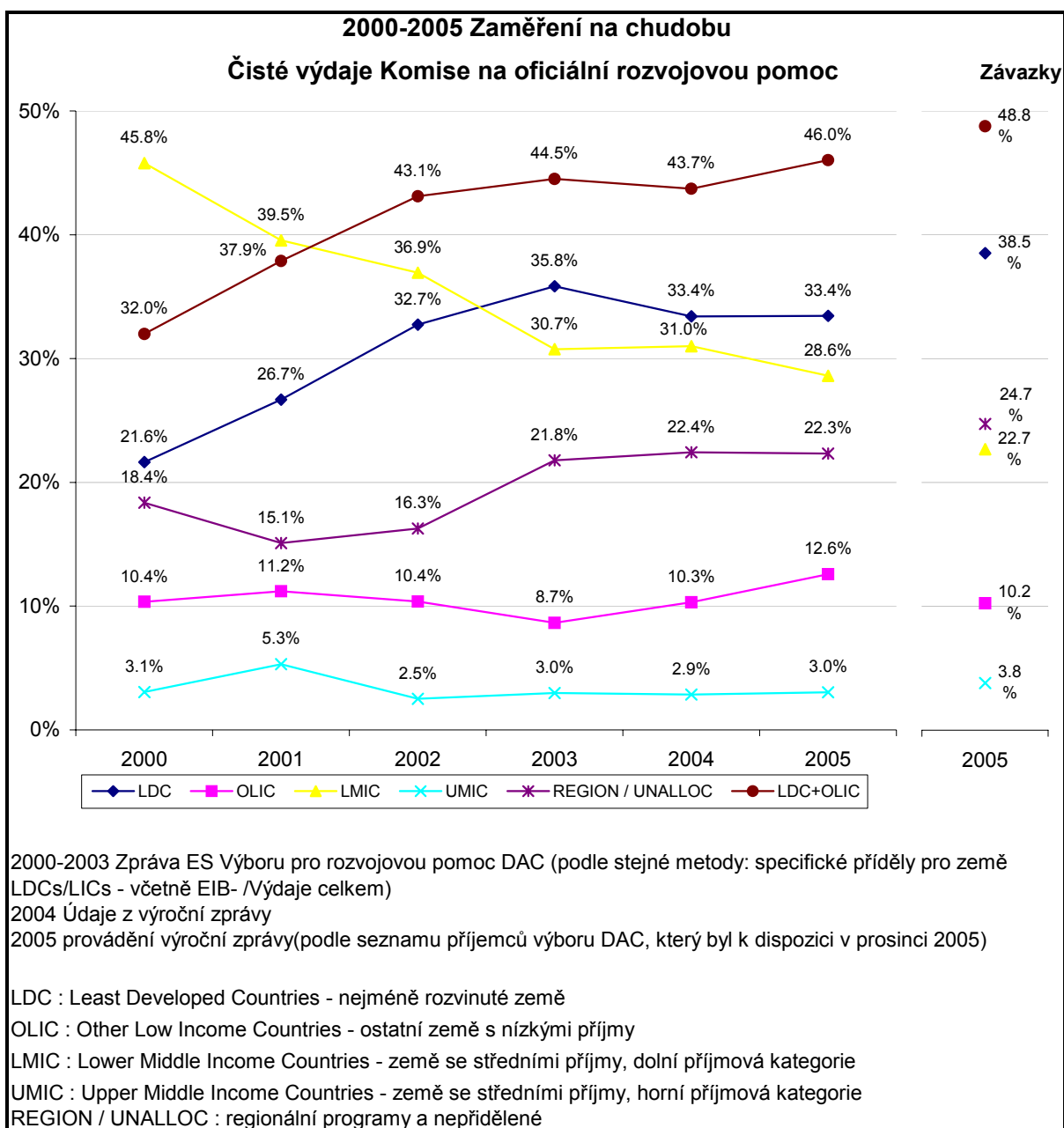
Příspěvek Jižní Afriky na facilitu pro mír

Administrativní náklady, které nespravuje EuropeAid

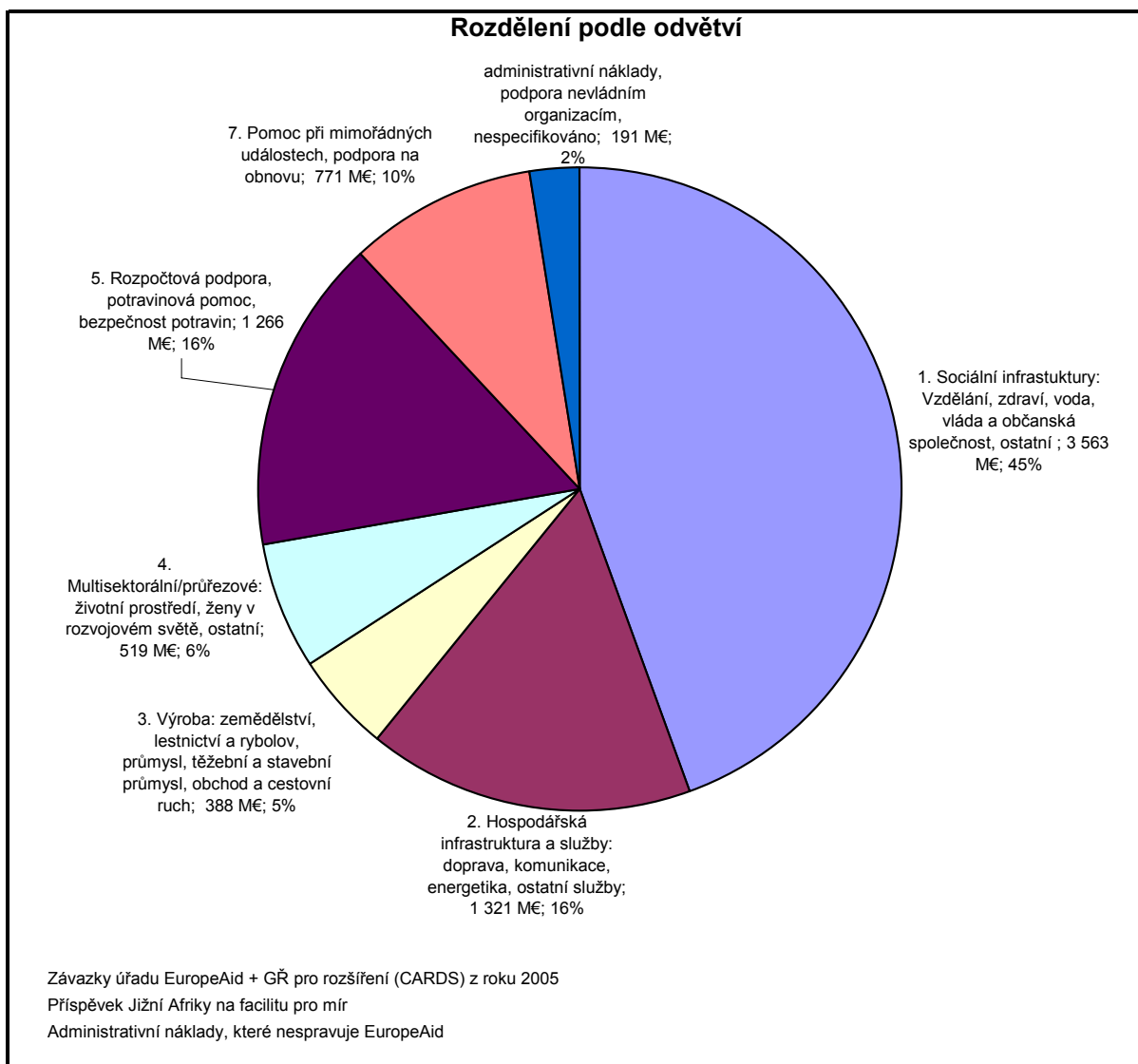
Rozdělení podle regionů na základě geografických a tematických rozpočtových linií

(1) Region AKT zahrnuje ERF + rozpočtová linie "Banány" 2001-2005

Oficiální rozvojová pomoc, kterou řídí Komise, a která je určena pro země s nízkými příjmy, včetně nejméně rozvinutých zemí, se znovu značně zvýšila. Částka této pomoci se z roku 2000, kdy činila přibližně 1,5 miliardy EUR, v roce 2005 téměř zdvojnásobila na částku 3,2 miliardy EUR. Procentuálně se zvýšila z 32 % v roce 2000 na 45,8 % v roce 2005. Tento trend by měl pokračovat, jelikož více než polovina nových závazků v roce 2005 byla určena pro tyto země.

Rychlost a účinnost jsou důležité, avšak počítají se výsledky, kterých bylo dosaženo v pomoci potřebným. Závěry plynoucí z monitorovacího systému Komise zaměřeného na výsledky, který vychází z hodnocení prováděných na místě nezávislými odborníky, naznačují jasný trend k trvalému zvyšování kvality. Zejména se od roku 2001 podstatně zlepšily výsledky jak u účinnosti, tak i udržitelnosti projektů a programů.

Komise je rozhodnuta, že bude nadále zlepšovat řízení finančních prostředků, za které odpovídá, a navrhla zjednodušení právního základu vnější pomoci (nástrojů) a svých interních procedur.

V roce 2005 se konaly intenzivní přípravné práce na přípravě nové **generace programů pomoci**, které budou prováděny v rámci finančního výhledu pro období 2007 – 2013. Komise zahájila ve spolupráci s příslušnými orgány a zainteresovanými stranami v přijímajících státech, jakož i s členskými státy a dalšími dárci, přípravu strategických dokumentů, které budou řídit proces programování v různých zemích a regionech. Tento proces bude ukončen v roce 2006, takže plánované akce mohou být prováděny od ledna 2007.

Vypracování těchto strategických dokumentů pro uvedené země a regiony vychází z cílů a zásad stanovených v prohlášení k rozvojové politice, Evropském konsensu o rozvoji. Přitom byla zvláštní pozornost věnována zlepšení účinnosti pomoci tím, že příslušné závazky přijaté EU a jejími členskými státy byly převedeny do procesu programování.